

**THE REPERTOIRE FOR THE STUDY OF THE ACCORDION
IN A CONTEMPORARY CONTEXT
REPERTORIUL PENTRU STUDIUL ACORDEONULUI
ÎN CONTEXT CONTEMPORAN**

**Corin CIOBU, University Assistant,
Alecu Russo Balti State University**

***Abstract.** The methodological and technological inventory utilized in the study of the accordion during the accordion lesson must be based on clearly determined principles which emerge from the specifics of the musical art.*

***Key words:** accordion study, musical art, student's performing competences, skill, pupil, teacher.*

Muzica în școală trebuie să depășească domeniul artistic, să iasă în afara lui, adică, să fie privită mai mult decât ca o artă, „contribuind la formarea universului spiritual al copilului”.

Dm. Kabalevski

Conceptul de proiectare didactică s-a impus datorită preocupării de a conferi activității instructiv-educative rigurozitate științifică și metodică. Proiectarea didactică este o acțiune continuă, permanentă, care precede demersurile instructiv-educative, indiferent de dimensiunea, complexitatea sau durata acestora. În studiul muzical-artistic proiectarea didactică trebuie să poartă specificul domeniului artistic și să construiască după legile și principiile artei. Reieșind din aceasta, proiectarea de lungă durată și scurtă durată trebuie să poarte specific studiului individual. Drept tradiție, în calitate de proiect de lungă durată, poate servi *planul individual al elevului*, în care profesorul indică repertoriul muzical de perspectivă.

Planul individual de activitate artistică, repertoriul de interpretare

Lucrul profesorului cu elevul întotdeauna este efectuat după o programă specială și un plan de repertoriu individual al elevului. Planificarea ajută profesorului să determine perspectiva procesului de dezvoltare a elevului și îi oferă posibilitatea de a prognoza rezultatele ulterioare. Planurile de repertoriu se întocmesc pentru fiecare elev în parte și se mai numesc „planuri individuale”. Reieșind din etimologia cuvântului, planul de repertoriu într-adevăr trebuie să corespundă cerințelor și particularităților individuale ale elevului. Planul are ca scop să oglindească obiectivele educaționale și instructive.

Conform curriculumului (programei analitice), pentru clasa respectivă, profesorul alcătuiește pentru fiecare elev un plan de repertoriu pe care acesta este obligat să-l parcurgă într-un an școlar. În alcătuirea planului trebuie să se țină cont de gradul calitativ de interpretare atins de elevi la finele anului. Planul de repertoriu individual rezultă deci din aplicarea normelor programei la specificul fiecărui elev în parte. În alcătuirea lui, profesorul are în vedere atât particularitățile de vârstă (clasa), cât și cele de formare tehnică, muzicală etc. În alegerea repertoriului, precum și în repartizarea lucrărilor muzicale de-a lungul anului școlar, o mare importanță o are cunoașterea prealabilă a posibilităților tehnice și de expresie ale elevului.

Pornind de la profunda cunoaștere a acestor factori multipli, planul de repertoriu individual odată alcătuit, devine oglinda muncii elevului pe perioada respectivă, căci prin intermediul acestuia se poate vedea mai evident calitatea și cantitatea programului acestuia.

În alcătuirea planului individual, profesorul alege, mai întâi, din materialul didactic expus în programă pentru clasa respectivă, piesele cele mai necesare elevului la etapa în care se află, constituind astfel un minimum de material obligatoriu de studiat pe parcursul întregului an școlar. Acest material cuprinde, de obicei, studii, exerciții tehnice, piese polifonice, sonatine sau sonate, piese miniaturale, concerte etc. Din acest material se selectează apoi programul pentru examen, conform celor stipulate în programa analitică.

Programa nu trebuie privită, în ultima instanță, ca un cod de legi, ci doar ca un punct de plecare, o călăuză în munca deosebit de dificilă a pedagogului, un îndrumător sigur pentru pedagogul tânăr și neexperimentat. În munca profesorului intervin, desigur, și cazuri când elevul depășește prin capacitățile/eforturile depuse nivelul clasei respective sau când acesta prezintă un decalaj de un an sau chiar de mai mulți. În ambele cazuri se procedează cu mult tact la alegerea repertoriului. Aprecierea justă a nivelului interpretativ, tehnic al elevului și al repertoriului indicat, este lucrul cel mai dificil în acest caz. În situația decalajului (rămânerii în urmă) se impune alcătuirea unui astfel

de plan care să permită recuperarea cunoștințelor și deprinderilor în cel mai scurt timp posibil. Bineînțeles ca amplificarea planului la astfel de elevi trebuie să se bazeze pe dezvoltarea continuă a posibilităților lor tehnice și de expresie. În cazul elevilor mai avansați și cu posibilități instrumentale sporite, pedagogul pentru a urmări continua lor dezvoltare va stabili cu precizie nivelul existent la moment, indicând totodată repertoriul adecvat la această etapă.

Alcătuirea planului de repertoriu individual constituie desigur o problemă serioasă pentru pedagog. Ea presupune multă profunzime psihologică, spirit de orientare și un deosebit tact pedagogic; un plan alcătuit defectuos va avea întotdeauna urmări nefavorabile pentru elev. De aceea, se recomandă cunoașterea profundă de către profesor a materialului impus spre studiere elevilor. Sunt cazuri în care din superficialitate, unii profesori indică spre studiu unele piese pe care le-au răsfoit în trecut. Este desigur foarte neplăcut când, după câteva lecții, profesorul conștientizează că o piesă nu a fost corect indicată elevului în momentul respectiv, având dificultăți nerealizabile în ceea ce privește mijloacele existente. Or, tocmai revenirea pedagogului asupra acestei decizii luate anterior, slăbește încrederea elevului și cauzează scăderea autorității profesorului. Spiritul de orientare nu este singurul element necesar în alcătuirea planului, este necesar, de asemenea, de o cunoaștere perfectă a întregului material didactic. E important ca *planul* să fie cunoscut de către elev chiar de la începutul anului pentru ca acesta să contribuie, în mod conștient, la realizarea repertoriului în timpul prevăzut. Pe parcurs se vor stabili, conform situației concrete, piesele ce vor fi finisate în mod special pentru examen.

Proiectarea unei activități didactice, care înseamnă, cel mai adesea, *proiectarea lecției*, datorită ponderii mari pe care o ocupă lecția în ansamblul formelor de organizare și desfășurare a activității didactice. Proiectarea lecției presupune un demers anticipativ, pe baza unui algoritm procedural ce corelează următoarele patru întrebări:

- ✓ Ce voi face?
- ✓ Cu ce voi face?
- ✓ Cum voi face?
- ✓ Cum voi ști dacă am obținut ceea ce mi-am propus?

Propunem un model de proiectare didactică practicat în România în cadrul școlilor de muzică.

Etapele lecției	Obiective Operaționale	Abordări de conținut	Tehnologii		Tehnici de evaluare	Timp
			Activități didactico-artistice	Metode și mijloace		

Un alt model de proiectare didactică se practică în Republica Moldova lansat în cadrul seminarelor științifico-didactice pentru profesorii din școlile de muzică.

În proiect didactic sunt fixate datele referitoare la: numele profesorului, disciplina, numele elevului, școala și clasa, data desfășurării lecției. Profesorul indică tipul lecției.

Lecțiile se pot împărți pe tipuri după scopul și metodologia desfășurării lor și anume:

- ✓ **Lecția de comunicare a noilor cunoștințe;**
- ✓ **Lecția de consolidare a cunoștințelor (de repetiție);**

✓ **Lecția de recapitulare (de sinteză);**

✓ **Lecția mixtă.**

Pentru disciplina *Instrument muzical* mai des se folosește tipul mixt, deoarece în cadrul unei lecții profesorul și elevul poate studia o lucrare nouă concomitent cu una finisată și pregătită pentru evoluare în scenă.

În proiect profesorul indică *Subiectul lecției*, în care în linii mari se trasează tot lucrul la lecția respectivă. Ca exemplu a unor subiecte de lecții propunem următoarele: *Tehnologii de integrare a aspectelor tehnice și artistice în interpretarea sonatinei și a studiului instrumental;*

Inițierea în practica interpretării la acordeon. Formarea/dezvoltarea deprinderilor de interpretare;

Principii de interpretare a genului de dans (Hora, Sârba, Ostropăț, etc.) și altele.

Pe lângă cele menționate lecția de instrument (acordeon) trebuie să aibă ca scop formarea unor competențe interpretative ale elevilor. În proiect sunt fixate mai des sub-competențele care oglindesc nivelul de cunoștințe, capacități și atitudini necesare la lecția în cauză.

Orice lecție instrumentală conține, în principiu, **patru etape** importante și anume:

✓ **Evocare** (Momentul organizatoric, verificarea lucrului realizat acasă);

✓ **Realizarea sensului** (Conținutul specific al lecției);

✓ **Reflecție** (Fixarea cunoștințelor și deprinderilor tehnice, formarea reprezentărilor auditive etc.);

✓ **Indicarea lucrului pentru acasă.**

În raport cu aceasta se schițează scenariul lecției. Specificul lecției individuale determină conținutul fiecărei etape în parte.

Inventarul metodologic și tehnologic valorificat în cadrul studiului acordeonului în cadrul lecției de acordeon, trebuie să se bazeze pe principii clar determinate, care reiese din specificul artei muzicale.

În cadrul predării acordeonului profesorul motivează elevul prin diverse metode, valorificând cele trei tipuri de motivație: *motivație expresivă, motivație comunicativă, motivație sugestivă* care dezvoltă la elevi simțul necesității de influență activă în sens artistic, educativ asupra auditoriului.

Orice instruire necesită *fixarea acesteia* prin studiul individual al elevului. În clasa de acordeon acest segment al procesului formativ-artistice constituie baza reușitei elevului.

Bibliografie:

1. BABII, Vladimir. *Studiu de organologie*. Ed. a II-a. Ch.: [S.n], 2012. 262 p. ISBN978-9975-4346-5-2.
2. CHIROȘCA, Dionisie., NEAMȚU, Petre. *Metodă de acordeon*. Ch.: Hyperion, 1992. 284 p.
3. GAGIM, Ion. *Dicționar de muzică*. Ch.: Ed. Știința, 2008. 212 p. ISBN978-9975-67-617-5.
4. GAGIM, Ion. *Știința și arta educației muzicale*, ed. a 3-a. Chișinău: Editura Arc, 2007. 224 p. ISBN978-9975-61-423-8.

5. GRANEȚKAIA, Lilia. *Tehnologii didactice de analiză interpretativă a imaginii muzicale în procesul formării pianistice a profesorului de muzică*, teza de doctor în pedagogie, Bălți, 2008, p. 18
6. KABALEVSKI, D. *Cultivarea cugetului și sufletului*, Chișinău, Ed. Lumina, 1987, p. 29
7. RĂDUCANU, M.D., *Principii de didactică instrumentală*, Iași: Editura Moldova, 1994, 174 p.
8. БУБЕН, В. П.. *Теория и практика обучения игре на аккордеоне*. Editura: Minsk, ВGPU – 2006. 171 p.
9. ДВИЛЯНСКИЙ, М. *Самоучитель игры на аккордеоне*. Советский композитор, М., 1992. 119 p.